

Inspeksjonsrapport

2012.217.I.KLIF

Forsvarsbygg Markedsområde Østlandet
Postboks 393
2403 ELVERUM

Inspeksjon ved Forsvarsbygg Markedsområde Østlandet

Dato for inspeksjonen: 5.12.2012
Rapportnummer: 2012.217.I.Klif
Saksnr.: 2011/444

Kontaktpersoner ved kontrollen:

Fra virksomheten:
Benedicte Østerhus

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:
Thor Jostein Dahlstrøm
Per Antonsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler anmerkningen som ble presentert Forsvarsbygg Markedsområde Østlandet (heretter kalt Forsvarsbygg) under sluttmøtet for inspeksjonen 7. desember 2012. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Klima- og forurensningsdirektoratet avdekket ingen avvik, men en anmerkning under inspeksjonen.

Anmerkning:

- **Virksomhetens skriftlige rutine for varsling av støy er mangelfull**

Vi anser oppfølgingen etter denne inspeksjonen som avsluttet

Elektronisk godkjent dokument, uten underskrift.

18.12.2012 Thor Jostein Dahlstrøm

Dato kontrollør

Klima- og forurensningsdirektoratet

Einar Knutsen

seksjonssjef

1. Informasjon om virksomheten

Organisasjonsnr (underenhet): 993184292	Eies av: 975950662
Besøksadresse: Postboks 393, 2403 Elverum	Telefon: +47 62 44 26 12
Bransjenr. (NACE-kode): 84.220 Forsvar	E-post: Benedicte.Osterhus@forsvarsbygg.no
Virksomheten er: Offentlig eiendomsforvaltning, bygg- og anleggsvirksomhet. Rådgivning knyttet til fysisk sikring.	

Kontrollert anlegg

Navn: Regionfelt Østlandet	Anleggsnr: 0429.0002.02
Kommune: Åmot	Anleggsaktivitet: Skytebaner og -felt
Fylke: Hedmark	Risikoklasse: 2
Tillatelse gitt: 18.04.2004	Tillatelse sist oppdatert: 10.12.2009

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen ble gjennomført på bakgrunn av henvendelser fra berørte personer, og var rettet spesifikt mot virksomhetens varslingsplikt av støyende aktiviteter.

Inspeksjonstema

- varsling av støy
- internkontroll

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Klima- og forurensningsdirektoratet avdekket ingen avvik under inspeksjonen. Vi anser derfor oppfølgingen etter inspeksjonen som avsluttet.

4. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). Forsvarsbygg er i tillatelsen plassert i risikoklasse 2. Dette betyr at dere skal betale kr. 15.000,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura ettersendes.

Klima- og forurensningsdirektoratet viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via Klima- og forurensningsdirektoratets postjournal på www.klif.no (jf. offentleglova).

Kopi av rapporten sendes også til:

- Fylkesmannen i Hedmark, ved miljøvernavdelingen
- Åmot kommune

6. Avvik

Vi fant ingen avvik under inspeksjonen.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomhetens skriftlige rutine for varsling av støy er **mangelfull**

Kommentar:

Forsvarsbygg har en dokumentert avtale med Østerdalen Garnison (ØG) om å overholde Forsvarsbygg sin tillatelse fra Klif på Rødsmoen øvingsområde, Rena leir og regionfelt Østlandet. I henhold til tillatelsen skal Forsvarsbygg ha en dokumentert rutine for varsling av støy under gitte forhold. Rutinen skal gjennomgås årlig i samarbeid med Åmot kommune og relevante representanter for berørte privatpersoner.

ØG har en skriftlig varslingsrutine for aktiviteter i området som blant annet inkluderer støyvarsling. Under tilsynet ble det opplyst at noen aktiviteter på øvingsområdet initieres fra andre enheter i forsvaret, blant annet luftforsvaret. De kontakter da ØG, som koordinerer alle aktiviteter i området. Tittelen på varslingsrutinene lyder *Gjeldende varslingsrutine for aktivitet generert fra ØG*, og formuleringen *generert fra ØG* går igjen i dokumentet. Formuleringen kan skape misforståelser som gjør at øvelser initiert av andre enheter enn ØG ikke ansees som varslingspliktige. Forsvarsbygg har imidlertid plikt til å følge opp all aktivitet på området, uavhengig av hvilken enhet som organiserer den. ØG informerte under tilsynet at varslingsplikten i dag praktiseres slik at den også innbefatter øvelser initiert av andre enheter enn ØG. Dette kan imidlertid tydeliggjøres bedre i rutinen.

Varslingsrutinen inneholder spesielle forutsetninger som krever unntak fra rutinen. Det kom frem under tilsynet at det ved spesielle tilfeller avvikes fra varslingsrutinen for støy. For eksempel har enkelte enheter i Forsvaret ved enkelte tilfeller behov for utsjekking av personell som skal i utenlandstjeneste på kort varsel. De har da behov for å gjennomføre trening av personell med kortere varsel enn angitt i varslingsrutinen. I slike tilfeller blir heller ikke varslingen sendt ut igjennom alle media som spesifiseres i rutinen. ØG informerte om at dette er ett allment akseptert unntak fra varslingsrutinene. Unntaket var ikke oppført i varslingsrutinen.

Klif poengterer at eksemplene som her nevnes ikke nødvendigvis er utfyllende for anmerkningen, og at virksomheten selv er ansvarlig for at forholdene rettes for å kunne etterleve sin fulle varslingsplikt.

8. Andre forhold

Varslingsrutinen angir hvilke kriterier som genererer varslings i media, mottakere av varselet, og tider for planlegging og utsendelse av varslene. De planlagte aktivitetene må være bestilt i deres planleggingssystem (SMART) innen onsdag kl. 12, og varslings sendes inn til media (Hamar Arbeiderblad og Østlendingen) innen torsdag kl. 1300 i uken før de skal gjennomføres. Avtalen med media angir at varslene inkluderes i førstkommende lørdagsutgave av avisene. Rutinen lister også opp en rekke epostmottakere av varslene, inkludert flere kommuner og noen berørte organisasjoner.

Under tilsynet kom det frem at ØG jobber med å få bedre presisjon på varslings. For eksempel har det vært tilfeller hvor det har blitt varslet flyøvelser i området hele døgnet når øvelsene i praksis bare har foregått i noen timer på kvelden. Tiden for øvelser kan i noen tilfeller være planlagt av andre enheter i forsvaret enn ØG. Flyøvelsene er imidlertid væravhengige, slik at det er vanskelig å angi helt eksakt tid også, spesielt for hvor lenge øvelsene vil vare.

ØG mottar ofte klager på ikke varslede flyvninger i området, som ikke er relatert til selve øvingsområdet. ØG informerte om at en stor fallskjermklubb opererer i nærheten av området. Luftforsvaret har også markert hele dalen, fra Elverum til Oppdal, som lufttreningssområde. Denne typen øvelser er helt uavhengig av Forsvarsbygg sin tillatelse fra Klif.

9. Dokumentunderlag

Dokumentunderlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- korrespondanse mellom virksomheten og Klima- og forurensningsdirektoratet
- virksomhetens egen dokumentasjon knyttet til den daglige driften og til forhold av betydning for helse/miljø/sikkerhet
- tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Klima- og forurensningsdirektoratet